

Sygn. akt VU 205/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do odsetek

na skutek odwołania A. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 stycznia 2015 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawczyni A. Ś. prawo do odsetek ustawowych od świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową wypłaconego za okres od 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku, pozostawiając organowi rentowemu szczegółowe wyliczenie odsetek.

Sygn. akt VU 205/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Oddział w T. odmówił wnioskodawczyni A. Ś. prawa do wypłaty odsetek od świadczenia rentowego, wynikającego z decyzji z dnia 19 stycznia 2015 roku.

Od decyzji tej wnioskodawczyni A. Ś. odwołała się w dniu 16 lutego 2015 roku, wnosząc o przyznanie odsetek od świadczenia rentowego przyznanego od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni A. Ś. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową w okresie od 13 listopada 2008 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku.

(okoliczności niesporne)

Kolejny wniosek o rentę w związku z chorobą zawodową wnioskodawczyni złożyła w dniu 30 listopada 2012 roku.

(dowód: wniosek z dnia 30 listopada 2012 roku k. 6 w aktach organu rentowego)

Orzeczeniem z dnia 2 stycznia 2013 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Taki wniosek wywiódł ze stopnia zaawansowania rozpoznanych u niej schorzeń w postaci: przebytego przed rokiem leczenia odbarczającego zespołu cieśni nadgarstka prawego, nieznacznego przykurczu barku prawego oraz nadciśnienia tętniczego ustabilizowanego.

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 2.01.2013 r. wraz z dokumentacją medyczną k.5 w aktach organu rentowego)

Od powyższego orzeczenia wnioskodawczyni wniosła sprzeciw, w wyniku czego sprawę skierowano do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 18 stycznia 2013 roku uznała, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy - po zdiagnozowaniu u wnioskodawczyni: zespołu cieśni nadgarstka prawego leczonego operacyjnie w 2008 roku i przewlekłego okołostawowego barku prawego bez zaników mięśni i bez istotnej niesprawności ruchowej, zespołu bólowego biodra lewego, nadciśnienia tętniczego poddającego się leczeniu oraz nadwagi.

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 18 stycznia 2013 r. wraz z dokumentacją medyczną k. 8 w aktach organu rentowego)

Decyzją z dnia 30 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, albowiem komisja lekarska ZUS stwierdziła, że nie jest ona niezdolna do pracy.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 30 stycznia 2013 roku k. 7 w aktach organu rentowego)

Od decyzji tej wnioskodawczyni odwołała się do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. Sąd Okręgowy prowadził postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy wnioskodawczyni jest niezdolna do pracy i w jakim stopniu. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy neurologa A. P., neurochirurga R. K. i ortopedy R. E..

Biegły R. E. uznał, że wnioskodawczyni nie jest nadal częściowo niezdolna do pracy wskazując, że w porównaniu do stanu ustalonego w poprzednich opiniach sądowych nastąpiła poprawa wydolności dynamicznej z wyciszeniem objawów klinicznych cieśni nadgarstka.

Biegły R. K. uznał wnioskodawczynię w ocenie neurochirurgicznej za zdolną do lekkiej pracy fizycznej, nie wymagającej intensywnego poruszania prawym nadgarstkiem. W jego ocenie zaawansowanie zmian w zespole cieśni nadgarstka u wnioskodawczyni nie jest tak ciężkie, aby uniemożliwiać jej jakąkolwiek pracę.

Biegła A. P. uznała natomiast, że wnioskodawczyni jest nadal częściowo niezdolna do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, niezdolność ta ma charakter okresowy począwszy od dnia ustania poprzednich świadczeń do dnia 31 grudnia 2014 roku i ma ona związek z chorobami zawodowymi wnioskodawczyni.

Do opinii tej organ rentowy zgłosił zastrzeżenia, co stało się podstawą dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu neurologii A. N.. Biegły ten stwierdził, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, okresowo do dnia 31 grudnia 2014 roku, w związku z chorobą zawodową. Stanowisko swe biegły podtrzymał w opinii pisemnej uzupełniającej, w której odniósł się do zarzutów organu rentowego.

(dowód: odwołanie k.2 , postanowienia o dopuszczeniu dowodów z opinii biegłych k.6, k.36, opinie biegłych wraz z wyjaśnieniami opinii k.12-13,k.42-45,k.63, zastrzeżenia organu rentowego do opinii k.34-35, k.54-55 w aktach sprawy VU 214/13)

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 roku, wydanym w sprawie V U 214/13 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. przyznał A. Ś. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności w związku z chorobą zawodową do pracy na okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku.

W aspekcie oceny zdolności ubezpieczonej do pracy Sąd oparł się na opiniach sporządzonych przez biegłych neurologów: A. P. i A. N., z których wynikało, iż wnioskodawczyni jest w dalszym ciągu, od ustania poprzednich uprawnień do renty, częściowo, okresowo niezdolna do pracy do dnia 31 grudnia 2014 roku, a niezdolność ta ma związek z rozpoznanymi u niej chorobami zawodowymi.

Sąd stwierdził, że opinie biegłych neurologów z uwagi na występujące u ubezpieczonej choroby natury neurologicznej (zespół cieśni w obrębie nadgarstka prawego oraz przewlekłe zapalenie okołostawowego barku prawego) są bardziej miarodajne do oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni i jego wpływu na zdolność do pracy. To biegli neurologi, a nie neurochirurg czy ortopeda, posiadają bowiem największą wiedzę specjalistyczną do tego, aby móc ocenić wpływ przedmiotowych chorób na zdolność do pracy zgodnej z kwalifikacjami. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie podzielił opinii biegłego neurochirurga R. K. oraz biegłego ortopedy E. R. co do zdolności wnioskodawczyni do pracy.

(dowód: wyrok i uzasadnienie Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 21 listopada 2013 roku k. 81, k. 85-93 w aktach sprawy VU 214/13)

ZUS złożył apelację od powyższego wyroku. Apelacja ta została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 4 listopada 2014 roku, wydanym w sprawie III AUa 28/14 ZUS nie złożył skargi kasacyjnej od powyższego wyroku.

(dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 listopada 2014 roku k. 125 w aktach sprawy VU 214/13)

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi wraz z uzasadnieniem został doręczony organowi rentowemu w dniu 3 grudnia 2014 roku.

(dowód: potwierdzenie odbioru k. 136)

Decyzją z dnia 19 stycznia 2015 roku organ rentowy, w wykonaniu powyższego orzeczenia, przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku. W decyzji wskazał, że od 1 stycznia 2013 roku do 17 lipca 2014 roku renta przysługuje w wysokości 100 % świadczenia a od dnia 18 lipca 2014 roku w wysokości 50% świadczenia z uwagi na zbieg z emeryturą. Kolejną decyzją z dnia 19 stycznia 2015 roku organ rentowy ustalił należność za okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku w wysokości 30.417,15 złotych wraz ze świadczeniem za styczeń w wysokości 1.737,88 złotych. Po potrąceniu kwoty 6.813,00 złotych z powodu pobranych świadczeń z Funduszu Pracy i po odliczeniu zaliczki na podatek odprowadzanej do urzędu skarbowego i składki na ubezpieczenie zdrowotne organ rentowy wypłacił wnioskodawczyni kwotę wyrównania w wysokości 20.463,25 złotych.

(dowód: decyzje ZUS z dnia 19 stycznia 2015 roku k. 41, k.43-44 w aktach organu rentowego)

We wniosku z dnia 26 stycznia 2015 roku A. Ś. wniosła o wypłatę odsetek od świadczenia rentowego przyznanego jej za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku. Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję.

(dowód: wniosek k.47, decyzja ZUS z dnia 30 stycznia 2015 roku k. 46 w aktach organu rentowego)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Wydając zaskarżoną decyzję, organ rentowy powołał się na przepisy art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 748) zwanej dalej ustawą. Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Natomiast art. 118 ust. 1a ustawy stanowi, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia

ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

W świetle powyższych unormowań podkreślić należy, że wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji należy do organu rentowego. Nie zmienia tego faktu wejście w życie art. 118 ust. 1a ustawy. Przepis ten ma bowiem wąski zakres przedmiotowy. Jego wykładnia systemowa prowadzi do wniosku na potrzeby ustalenia odpowiedzialności organu rentowego z tytułu opóźnienia w ustaleniu lub wypłacie świadczeń, sens wyrażonej w tym przepisie normy prawnej jest następujący: „Za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia, o ile za nie ustalenie tych okoliczności odpowiedzialności nie ponosi organ rentowy” (tak: K. Ślęzak artykuł w Przeglądzie Sądowym 2006/2/94). Podobnie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2007 roku w sprawie P 11/07, OTK-A 2007/8/97, w którym stwierdził, że przepis art. 118 ust. 1a jest zgodny z Konstytucją, ale tylko pod warunkiem ściśle określonej jego interpretacji. Ma on być rozumiany w ten sposób, że za dzień wydania ostatniej decyzji uznaje się dzień wpływu do ZUS prawomocnego orzeczenia sądu, gdy postępowanie nie było zawinione przez organ rentowy. W związku z tym w sytuacji, gdy uprawniony występuje z roszczeniem o zapłatę odsetek, obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia odpowiedzialność ponosi organ rentowy.

Z materiału dowodowego sprawy VU 214/13 Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oraz z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych wnioskodawczyni wynika jednoznacznie, że za opóźnienie w ustaleniu prawa wnioskodawczyni do renty w następstwie jej wniosku z dnia 30 listopada 2012 roku odpowiedzialność ponosi organ rentowy.

Zważyć bowiem należy, iż z opinii dwóch biegłych neurologów A. P. i A. N. wydanych w sprawie VU 214/13 wynika jednoznacznie, że orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS z dnia 2 stycznia 2013 roku i z dnia 18 stycznia 2013 roku były nieprawidłowe i nie odzwierciedlały rzeczywistego wpływu stwierdzonych u wnioskodawczyni schorzeń na zdolność do wykonywania pracy zarobkowej a także ich związku z chorobą zawodową. Wydając powyższe orzeczenia ZUS winien był przyjąć, że wnioskodawczyni była częściowo niezdolna do pracy zgodnie ze swoimi kwalifikacjami w związku z chorobą zawodową.

Podkreślić należy, iż Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 4 listopada 2014 roku oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 21 listopada 2013 roku, którym przyznano wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na okres od dnia 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku.

ZUS nie złożył skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego, nie znajdując podstaw do jej wniesienia. Stanowisko to świadczy jednoznacznie o tym, że organ rentowy uznał swój błąd w zakresie odmowy przyznania wnioskodawczyni prawa do renty, poczynając od dnia 1 stycznia 2013 roku.

Tym samym zasadne jest żądanie wnioskodawczyni wypłaty odsetek ustawowych od wypłaconego świadczenia, albowiem zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015r. poz. 121) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Dodać należy, iż okoliczność, że w wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 21 listopada 2013 roku, wydanego w sprawie VU 214/13, i wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 listopada 2014 roku, wydanego w sprawie III AUa 28/14, nie orzeczono o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustalaniu prawa i wypłacie świadczenia nie pozbawia wnioskodawczyni prawa do wypłaty odsetek.

Brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia bowiem ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. W takiej sytuacji w procesie o odsetki od wypłaconego z opóźnieniem świadczenia należy przeprowadzić postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 roku, I UZP 2/11, Biul. SN 2011/3/25).

W świetle zebranego materiału dowodowego i na podstawie powołanych wyżej przepisów stwierdzić należało, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i winien wypłacić odsetki od świadczenia rentowego przyznanego wnioskodawczyni na mocy decyzji z dnia 19 stycznia 2015 roku.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak sentencji.